

เมื่อการให้สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันถูกกำกับ

นายสุริยัน สุบินะ

<https://www.fisicebook.com/pdfs/สำหรับพนักงานเศรษฐกิจการคลัง>

บทความกฎหมายน่ารู้

สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันเป็นการให้สินเชื่อรูปแบบหนึ่งซึ่งดำเนินการอยู่ทั่วไป เนื่องจากการให้สินเชื่อสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของผู้ที่ไม่มีหลักประกัน แต่มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ ซึ่งก่อนมีการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันยังไม่มี ความชัดเจนในทางกฎหมาย ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะเรื่องการบังคับหลักประกัน และการคิดดอกเบี้ย หรือค่าธรรมเนียม ดังนั้นกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกประกาศดังกล่าวโดยมีการให้นิยาม การสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันว่า “การให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในรถ โดยผู้ประกอบการจะมีการรับสมุดคู่มือจดทะเบียนรถ หรือจัดให้มีสัญญา เอกสารหรือหลักฐานอื่นใด เพื่อให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในรถโอนทะเบียนรถไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้หรือจัดให้มีสัญญา เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใด เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำรถที่เป็นกรรมสิทธิ์ของลูกค้านี้ไปขาย หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อการชำระหนี้ทั้งนี้ ลูกค้ายังคงสามารถครอบครองรถและใช้ประโยชน์ ในฐานะเจ้าของรถได้ตามปกติ”

ซึ่งการกำหนดให้สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ นั้น ส่งผลให้การประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อดังกล่าวเป็นทางการค้าปกติ เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ทำให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าว จะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังก่อน และต้องประกอบธุรกิจตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

1. หลักเกณฑ์ในการยื่นคำขออนุญาต

ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขออนุญาตจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.1) ผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับและได้มีการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีทะเบียนรถเป็นประกันอยู่แล้วในวันที่ประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 2/2562 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ที่มีใช้สถาบันการเงิน ลงวันที่ 3 มกราคม 2562 มีผลบังคับใช้ ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้ง รวมถึงจัดส่ง เอกสารและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน ต่อธนาคาร

แห่งประเทศไทย ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ประกาศฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้ (หรือภายในวันที่ 1 เมษายน 2562)

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่ยังไม่ได้ประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน หากประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าว ให้แจ้งความประสงค์การประกอบธุรกิจรวมถึงจัดส่งเอกสารและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันตามรูปแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ล่วงหน้า 60 วันก่อนเริ่มประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน

1.2) ผู้ที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันอยู่ก่อนวันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ (ก่อนวันที่ 31 มกราคม 2562) และยังไม่มิใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ถ้าประสงค์จะประกอบกิจการต่อไปให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ประกาศ กระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้ (ภายในวันที่ 1 เมษายน 2562) โดยผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ที่จะประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1) เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

1.2.2) มีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท ในกรณีที่ทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วต่ำกว่า 50 ล้านบาท ต้องเพิ่มทุนเพื่อให้มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วครบ 50 ล้านบาทภายใน 1 ปี นับจากวันที่ประกาศหลักเกณฑ์มีผลบังคับใช้ หรือภายในวันที่ 30 มกราคม 2563

1.2.3) กรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทผู้ยื่นคำขออนุญาต ต้องไม่มีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- (1) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (2) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (3) เคยเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนการอนุญาต
- (4) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติอื่นใด ทั้งนี้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ในการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงการคลังและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องทุกประการ โดยต้องกำหนดนโยบายและแผนงานในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับเสนอคณะกรรมการของผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ความเห็นชอบทุกปีและให้จัดเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ที่บริษัทพร้อมไว้สำหรับการตรวจสอบหรือเมื่อมีการร้องขอจากธนาคารแห่งประเทศไทย

1.3) ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และประสงค์จะประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน จะต้องยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ โดยผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าว จะต้องมีความคุณสมบัติเช่นเดียวกับข้อ 1.2.1 - 1.2.3 ข้างต้น

2. หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน

2.1) การกำหนดวงเงินการให้สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันแก่ผู้บริโภคต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้บริโภค โดยสามารถพิจารณาจากกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากมูลค่างานที่มีการนำทะเบียนมาเป็นประกันและสภาพคล่องในการจำหน่ายรถดังกล่าว

2.2) ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมใด ๆ และค่าใช้จ่ายตามที่ได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุ

2.2.1) การเรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้บริโภคเมื่อคำนวณรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 28 ต่อปี (Effective rate) และหากผู้ประกอบการได้ดำเนินการให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการชำระเงินดังกล่าวที่สำนักงานใหญ่สำนักงานสาขา หรือตัวแทนรับชำระเงิน ต้องไม่นำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการชำระเงินต้น ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่ผู้บริโภคจ่ายให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกซึ่งเป็นตัวแทนรับชำระเงินดังกล่าว มารวมคำนวณด้วย อีกทั้งห้ามมิให้ผู้ประกอบการเรียกดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ สำหรับกรณีผู้บริโภคได้ถอนสินเชื่อก่อนกำหนดทั้งจำนวนหรือบางส่วน

2.2.2) ผู้ประกอบธุรกิจอาจเรียกค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปตามจริงและพอสมควรแก่เหตุได้เฉพาะค่าใช้จ่ายตามรายการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด¹

เมื่อการให้สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกันกลายเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคจึงควรศึกษาถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง เนื่องจากสินเชื่อในลักษณะนี้เป็นสินเชื่อที่คนทั่วไปที่ไม่มีหลักประกันสามารถเข้าถึง อีกทั้งยังสามารถตอบสนองความต้องการสินเชื่อในเวลาฉุกเฉินและทดแทนการพึ่งพาแหล่งเงินทุนนอกระบบอีกด้วย

¹โปรดดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 2/2562 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงิน ลงวันที่ 31 มกราคม 2562

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58
2. ประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 3(เรื่อง สิ้นเชื้อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ)
3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 2/2562 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่มีใช้สถาบันการเงิน ลงวันที่ 31 มกราคม 2562